

ด่วนที่สุด

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักปลัดเทศบาล ฝ่ายส่งเสริมกิจการขนส่ง โทร. ๐๕๔-๒๑๘๒๑๙

ที่ ลป ๕๒๐๐๒ขส/๑๓๐

วันที่ ๑๓ เมษายน ๒๕๖๒

เรื่อง ขอรื้อเทศบาลนครลำปางเรียกเก็บค่าเช่าช่องจำหน่ายตั๋วโดยสารภายในสถานีขนส่งผู้โดยสาร

เรียน หัวหน้าสำนักปลัดเทศบาล

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ เทศบาลนครลำปาง ได้รับหนังสือ ที่ ลป-๐๐๒๓.๓/๓๔๒๘ ลงวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ แจ้งมติการประชุมคณะอนุกรรมการอำนวยการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดลำปาง ครั้งที่ ๑/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๔ มกราคม ๒๕๖๑ มีมติเห็นชอบให้เทศบาลนครลำปาง นำพื้นที่ช่องจำหน่ายตั๋วโดยสารสถานีขนส่งฯ สามารถนำไปจัดหาประโยชน์ในทรัพย์สินได้ โดยถือปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดหาผลประโยชน์ในทรัพย์สินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๓

๑.๒ เทศบาลนครลำปาง ได้รับความเห็นชอบจากสภาเทศบาลนครลำปาง ในคราวประชุมสภาเทศบาลสมัยประชุมสามัญ สมัยที่ ๒ ครั้งที่ ๑ ประจำปี ๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๖๑ เห็นชอบให้ผู้ประกอบการเดินรถรายเดิม จำนวน ๑๙ ราย-เช่าช่องจำหน่ายตั๋วโดยสารภายในสถานีขนส่งฯ โดยไม่ต้องดำเนินการประมูล

๑.๓ เทศบาลนครลำปาง ได้มีหนังสือแจ้งให้ผู้ประกอบการเดินรถทุกบริษัท จำนวน ๑๙ ราย มาทำสัญญาเช่าช่องจำหน่ายตั๋วโดยสาร ตั้งแต่เดือนกรกฎาคม ๒๕๖๑ เป็นต้นไป (หนังสือแจ้งบริษัทฯ ให้ไปทำสัญญา ลงวันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๖๑) รายละเอียดตามเอกสาร ๑

๑.๔ เทศบาลนครลำปาง ได้รับหนังสือจากผู้ประกอบการเดินรถโดยสาร ที่ พิเศษ/๒๕๖๑ ลงวันที่ ๑๑ มิถุนายน ๒๕๖๑ เรื่อง ขอดัดค้านการเก็บเงินค่าเช่าห้องจำหน่ายตั๋วของสถานีขนส่งผู้โดยสารเทศบาลนครลำปาง

๑.๕ เทศบาลนครลำปาง มีหนังสือ ที่ ลป ๕๒๐๐๑/๓๓๘๓ ลงวันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๖๑ เรื่อง ขี้แจงเกี่ยวกับการกำหนดค่าเช่าช่องจำหน่ายตั๋วโดยสารภายในอาคารสถานีขนส่งผู้โดยสารจังหวัดลำปาง เอกสาร ๒

๑.๖ สำนักงานขนส่งจังหวัดลำปาง มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ ลป ๐๐๑๒/๔๘๔ ลงวันที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๖๑ เรื่อง ขอให้ชะลอการจัดเก็บค่าเช่าช่องจำหน่ายตั๋วโดยสารภายในอาคารสถานีขนส่งผู้โดยสารจังหวัดลำปาง เอกสาร ๓

๑.๗ สำนักงานขนส่งจังหวัดลำปาง มีหนังสือ ที่ ลป ๐๐๑๒/๖๔๘ ลงวันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๖๑ เรื่อง ขอให้ชะลอการจัดเก็บค่าเช่าช่องจำหน่ายตั๋วโดยสารภายในอาคารสถานีขนส่งผู้โดยสารจังหวัดลำปาง เอกสาร ๔

๑.๘ สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ ลป ๐๐๒๓.๓/๓๗๕๐ ลงวันที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ เรื่อง ตอบข้อหารือแนวทางการบริหารจัดการช่องจำหน่ายตั๋วสถานีขนส่งผู้โดยสารจังหวัดลำปาง “เทศบาลนครลำปางไม่ควรนำช่องจำหน่ายตั๋วของสถานีขนส่งผู้โดยสารฯ ไปจัดหาประโยชน์ เนื่องจากช่องจำหน่ายตั๋วโดยสารเป็นองค์ประกอบหนึ่งของการให้บริการด้านขนส่งสาธารณะ ถือเป็นกิจการของรัฐที่พึงจัดให้มีเพื่อเป็นบริการสาธารณะขั้นพื้นฐานให้แก่ประชาชน และรัฐได้มีการจัดสรรเงินงบประมาณรายจ่ายเป็นประจำทุกปีอยู่แล้ว” เอกสาร ๕

๑.๙ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๙๐๔/ป ๓๘ ลงวันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๖๒ เรื่อง ขอเชิญผู้แทนไปร่วมชี้แจงข้อเท็จจริง กรณีกรมการขนส่งทางบกได้ขอให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาให้ความเห็นในปัญหาข้อกฎหมาย เรื่อง ขอรื้อกรณีเทศบาลนครลำปางเรียกเก็บค่าเช่าช่องจำหน่ายตั๋วโดยสารภายในอาคารสถานีขนส่งผู้โดยสาร เอกสาร ๖

๒. ข้อเท็จจริง

สนง.คณะกรรมการกฤษฎีกา มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๙๐๔/๑๕๕ ลงวันที่ ๙ เมษายน ๒๕๖๒ เรื่อง ขอรื้อกรณีเทศบาลนครลำปางเรียกเก็บค่าเช่าช่องจำหน่ายตั๋วโดยสารภายในอาคารสถานีขนส่งผู้โดยสารแจ้งผลการพิจารณาข้อหารือกรณีกรมการขนส่งทางบกหรือข้อกฎหมายเกี่ยวกับการเรียกเก็บค่าเช่าช่องจำหน่ายตั๋วโดยสารภายในอาคารสถานีขนส่งผู้โดยสารจังหวัดลำปางประเด็นดังกล่าว และมีความเห็นว่า เมื่อปรากฏข้อเท็จจริงว่า

/คณะกรรมการควบคุม.....

คณะกรรมการควบคุมการขนส่งทางบกกลางได้กำหนดเฉพาะอัตราค่าบริการในการใช้สถานขนส่งตามประกาศกรมการขนส่งทางบก เรื่องการกำหนดอัตราค่าบริการสถานีขนส่งและระเบียบปฏิบัติการใช้สถานีขนส่งฯ เท่านั้น และมีได้มีบทบัญญัติของกฎหมายได้กำหนดอัตราค่าบริการสถานีขนส่งกรณีอื่นไว้ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับการถ่ายโอนภารกิจด้านการบริหารจัดการกิจการสถานีขนส่งผู้โดยสาร จึงมีหน้าที่และอำนาจในการบริหารและดำเนินการที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับสถานีขนส่งผู้โดยสาร รวมทั้งสามารถจัดหาประโยชน์ตอบแทนการใช้ประโยชน์ในทรัพย์สินจากอาคารสถานีขนส่งผู้โดยสารนั้น เพื่อนำมาบริหารจัดการและพัฒนาส่งเสริมการดำเนินกิจการสถานีขนส่งผู้โดยสารขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นต่อไป ดังนั้น เมื่อเทศบาลนครลำปาง มีหน้าที่และอำนาจในการบริหารจัดการสถานีขนส่งผู้โดยสารจังหวัดลำปางแล้ว หากเทศบาลนครลำปางประสงค์ จะจัดเก็บค่าเช่าช่องจำหน่ายตั๋วโดยสารภายในอาคารสถานีขนส่งผู้โดยสารจังหวัดลำปางจากผู้ประกอบการขนส่งและให้นำเป็นรายได้จากทรัพย์สินของเทศบาล โดยอาศัยอำนาจตาม มาตรา ๖๖ (๓) แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.๒๕๔๖ ประกอบกับระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดหาประโยชน์ในทรัพย์สินขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๓ แล้ว เทศบาลนครลำปางย่อมสามารถเรียกเก็บค่าเช่าช่องจำหน่ายตั๋วโดยสารภายในอาคารสถานีขนส่งผู้โดยสารจังหวัดให้เหมาะสมและถูกต้องตามที่กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกำหนดได้ รายละเอียดปรากฏตามเอกสารบันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง การเรียกเก็บค่าเช่าช่องจำหน่ายตั๋วโดยสารภายในอาคารสถานีขนส่งผู้โดยสารของเทศบาลนครลำปาง เอกสาร ๗

๓. ข้อพิจารณา/ข้อเรียนเสนอ

ตามข้อ ๒ เห็นควรดำเนินการ ดังนี้

๓.๑ สำเนาแจ้งฝ่ายนิติการ กองวิชาการฯ และฝ่ายพัฒนารายได้ กองคลัง เพื่อทราบ

๓.๒ ทำหนังสือแจ้งผู้ประกอบการเดินรถโดยสาร จำนวน ๑๙ ราย ให้เข้ามาทำสัญญาเข้ากับเทศบาลนครลำปาง ภายใน ๑๕ วันทำการนับจากวันที่ได้รับหนังสือแจ้งให้ไปทำสัญญา ทั้งนี้ ให้สัญญามีผลตั้งแต่วันที่ ๑ กรกฎาคม พ.ศ.๒๕๖๑ เป็นต้นไป

๓.๓ ปิดประกาศฯ ประชาสัมพันธ์ประเด็นดังกล่าว ณ บอร์ดประชาสัมพันธ์ของสถานีขนส่งผู้โดยสาร

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หากเห็นควรประการใดโปรดพิจารณาสั่งการ

ส.ต.ต.หญิง

(ฐิติรัตน์ คุณชมภู)

หัวหน้าฝ่ายส่งเสริมกิจการขนส่ง

เรียน ปลัดเทศบาล / รรคก
- เพื่อโปรดพิจารณา

- เห็นควรดำเนินการตามข้อ ๓
ที่ในก่อนมีหนังสือแจ้งผู้ประกอบการ
มาทำสัญญา เห็นสมควรกำหนดให้จัดสรรประโยชน์
แก่ท้องถิ่นบ้าง/ จึงก่อน

ส.ต.ท. (นาย ก. จำปาอุบล)

หัวหน้าสำนักงานปลัดเทศบาล

(นายยุทธนา ศรีสมบูรณ์)

รองปลัดเทศบาล ปฏิบัติราชการแทน

ปลัดเทศบาล

๒๓ เม.ย. ๒๕๖๒

(นาย อดิศักดิ์ นามะรัตน์)

นายกเทศมนตรีเทศบาลนครลำปาง

๒๕ เม.ย. ๒๕๖๒

กปปลัดเทศบาล

111 เม.ย. 2562 กิจการขนส่ง

ด่วนที่สุด

ที่ นร ๐๙๐๔/๒๕๕

สำนักงานเทศบาลนครลำปาง
เลขรับ..... 004262
วันที่ 11 เม.ย. 2562
เวลา..... 16.00 น

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

๑ ถนนพระอาทิตย์ เขตพระนคร

กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

สำนักปลัดเทศบาล

งาน.....กิจการขนส่ง.....

เลขรับ..... 801

วันที่ 11 เม.ย. 2562 เวลา 16.00

๕ เมษายน ๒๕๖๒

เรื่อง ขอรื้อกรณีเทศบาลนครลำปางเรียกเก็บค่าเช่าช่องจำหน่ายตั๋วโดยสารภายในอาคารสถานีขนส่งผู้โดยสาร

เรียน นายกเทศมนตรีนครลำปาง

อ้างถึง หนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๙๐๔/ป ๓๘ ลงวันที่ ๓๐-มกราคม-๒๕๖๒

สถานีขนส่งเทศบาลนครลำปาง
รับที่..... 032
วันที่ 17 เม.ย. 2562
เวลา..... 10.5๗

สิ่งที่ส่งมาด้วย บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง การเรียกเก็บค่าเช่าช่องจำหน่ายตั๋วโดยสารภายในอาคารสถานีขนส่งผู้โดยสารของเทศบาลนครลำปาง

ตามที่กรมการขนส่งทางบกได้ขอหารือปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับการเรียกเก็บค่าเช่าช่องจำหน่ายตั๋วโดยสารภายในอาคารสถานีขนส่งผู้โดยสารของเทศบาลนครลำปาง และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้ขอให้สำนักนายกรัฐมนตรี (สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี) กระทรวงคมนาคม (สำนักงานปลัดกระทรวงและกรมการขนส่งทางบก) กระทรวงมหาดไทย (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น) และเทศบาลนครลำปาง แต่งตั้งผู้แทนไปชี้แจงข้อเท็จจริง นั้น

บัดนี้ คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) ได้พิจารณาข้อหาดังกล่าว และมีความเห็นปรากฏตามบันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาที่ได้ส่งมาด้วยนี้ อนึ่ง สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้แจ้งผลการพิจารณาไปยังสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบตามระเบียบเรียบร้อยแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวจรรุวรรณ เสงตระกูล)
เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

กองกฎหมายการบริหารราชการแผ่นดิน
ฝ่ายกฎหมายการเมืองการปกครอง
โทร. ๐ ๒๒๒๒ ๐๒๐๖-๙ ต่อ ๑๓๐๑ (นางสาวพัชรีฯ)
โทรสาร ๐ ๒๒๒๖ ๕๑๙๔
www.krisdika.go.th
www.lawreform.go.th

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เรื่อง การเรียกเก็บค่าเช่าช่องจำหน่ายตั๋วโดยสารภายในอาคารสถานีขนส่งผู้โดยสาร
ของเทศบาลนครลำปาง

กรมการขนส่งทางบกได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ คค ๐๔๐๘/๑๖๔๒๑ ลงวันที่ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ว่า สำนักงานขนส่งจังหวัดลำปางได้มีหนังสือหารือกรมการขนส่งทางบก กรณีเทศบาลนครลำปางเรียกเก็บค่าเช่าช่องจำหน่ายตั๋วโดยสารภายในอาคารสถานีขนส่งผู้โดยสารจากผู้ประกอบการขนส่งโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ ประกอบกับระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดหาประโยชน์ในทรัพย์สินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๓ นั้น สามารถดำเนินการได้หรือไม่เพียงใด โดยเทศบาลนครลำปางและกรมการขนส่งทางบกมีความเห็นแตกต่างกัน ดังนี้

๑. เทศบาลนครลำปางเห็นว่า กรมการขนส่งทางบกได้ถ่ายโอนภารกิจการบริหารการดำเนินการสถานีขนส่งผู้โดยสารจังหวัดลำปาง และทำการส่งมอบทรัพย์สินและโอนอาคารสถานีขนส่งผู้โดยสารจังหวัดลำปางให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแล้ว เทศบาลนครลำปางจึงเป็นผู้บริหารและดำเนินกิจการสถานีขนส่งผู้โดยสาร มีหน้าที่จัดให้มีและควบคุมการจราจร รวมทั้งมีสิทธิใช้สอยและมีรายได้อันเกิดจากการทำกิจการที่จอดรถของเทศบาลนครลำปาง ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ โดยถือปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดหาประโยชน์ในทรัพย์สินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๓ ซึ่งที่ประชุมคณะอนุกรรมการอำนวยการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดลำปาง ในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๔ มกราคม ๒๕๖๑ ได้มีมติเห็นชอบให้เทศบาลนครลำปางนำพื้นที่ช่องจำหน่ายตั๋วโดยสารภายในอาคารสถานีขนส่งผู้โดยสารจังหวัดลำปางไปจัดหาผลประโยชน์ในทรัพย์สินได้ โดยอาศัยอำนาจตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยดังกล่าว

๒. กรมการขนส่งทางบกเห็นว่า กฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๘ (พ.ศ. ๒๕๒๕) ออกตามความในพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ กำหนดให้สถานีขนส่งผู้โดยสารเป็นสถานที่ซึ่งใช้เป็นศูนย์รวม กระจาย และสับเปลี่ยนรถสำหรับการขนส่งผู้โดยสาร รวมทั้งเป็นสถานที่ให้บริการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการขนส่ง มิใช่เป็นเพียงสถานที่หยุดรับส่งผู้โดยสารหรือสถานที่จอดรถเท่านั้น โดยในการดำเนินการสถานีขนส่งผู้โดยสารจะต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ และกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการสถานีขนส่งผู้โดยสาร ซึ่งตามระเบียบกรมการขนส่งทางบก ว่าด้วยการบริหารและดำเนินกิจการสถานีขนส่งผู้โดยสารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๘ กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่ต้องจัดสรรพื้นที่ภายในอาคารสถานีขนส่งผู้โดยสาร เพื่อให้ผู้ประกอบการขนส่งใช้เป็นสถานที่จำหน่ายตั๋วโดยสารอย่างเพียงพอและเป็นระเบียบ โดยต้องจัดให้มีป้ายแสดงอัตราค่าโดยสารและรายละเอียด

เส้นทางให้บริการอย่างชัดเจน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้การดำเนินกิจการสถานีขนส่งผู้โดยสารเป็นไป ด้วยความเรียบร้อย และผู้โดยสารได้รับความสะดวกในการเดินทาง ไม่ถูกเอารัดเอาเปรียบโดยไม่เป็นธรรม จากผู้ประกอบการขนส่ง มิได้มีวัตถุประสงค์เพื่อประโยชน์ในการดำเนินกิจการของผู้ประกอบการขนส่ง เท่านั้น ประกอบกับระเบียบกระทรวงคมนาคม ว่าด้วยการรับจ่ายเงินค่าบริการสถานีขนส่ง กรรมการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๓๒ มิได้กำหนดให้ค่าเช่าช่องจำหน่ายตั๋วโดยสารเป็นรายรับที่เกิดจาก การดำเนินกิจการสถานีขนส่งผู้โดยสาร ดังนั้น เทศบาลนครลำปางจึงมีอาจเรียกเก็บ ค่าเช่าช่องจำหน่ายตั๋วโดยสารภายในอาคารสถานีขนส่งผู้โดยสารจังหวัดลำปาง โดยถือเป็นรายรับ อันเกิดจากการทำกิจการที่จอตลอดตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๕๔๖ ประกอบกับระเบียบ กระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดหาประโยชน์ในทรัพย์สินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๓ ได้

ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปด้วยความถูกต้อง และเพื่อรักษาผลประโยชน์ ของทางราชการและเกิดความเป็นธรรมกับผู้ประกอบการขนส่ง รวมทั้งคุ้มครองประชาชนผู้ใช้บริการ จึงขอหารือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาว่า เทศบาลนครลำปางสามารถดำเนินการเรียกเก็บ ค่าเช่าช่องจำหน่ายตั๋วโดยสารภายในอาคารสถานีขนส่งผู้โดยสารได้หรือไม่ เพียงใด

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) ได้พิจารณาข้อหารือของกรมการขนส่งทางบก โดยมีผู้แทนสำนักนายกรัฐมนตรี (สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี) ผู้แทนกระทรวงคมนาคม (สำนักงานปลัดกระทรวงและกรมการขนส่งทางบก) ผู้แทนกระทรวงมหาดไทย (กรมส่งเสริมการปกครอง ส่วนท้องถิ่น) และผู้แทนเทศบาลนครลำปาง เป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริงแล้ว เห็นว่า ปัจจุบันกรมการขนส่งทางบก ได้มีการถ่ายโอนภารกิจด้านการบริหารจัดการสถานีขนส่งผู้โดยสารบางส่วนให้แก่องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นตามแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ และแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๒) โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องบริหารจัดการสถานีขนส่งให้เป็นไปตามกฎหมายเฉพาะที่มี ผลใช้บังคับในเรื่องดังกล่าว ซึ่งข้อ ๔^๑ แห่งระเบียบกรมการขนส่งทางบก ว่าด้วยการบริหารและ ดำเนินกิจการสถานีขนส่งผู้โดยสารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๘ กำหนดให้องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นต้องปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ และต้องดำเนินการให้เป็นไปตามระเบียบ ประกาศ คำสั่ง ที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการสถานีขนส่ง ผู้โดยสารไม่ว่าจะออกโดยกรมการขนส่งทางบกหรือหน่วยงานอื่น แต่ปรากฏว่าพระราชบัญญัติ การขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ และกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องมิได้มีบทบัญญัติใดกำหนดไว้เป็นการเฉพาะ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจในการจัดเก็บรายได้ประเภทใดได้บ้างสำหรับการดำเนินกิจการ สถานีขนส่งผู้โดยสาร ประกอบกับข้อ ๑๙^๒ แห่งระเบียบกรมการขนส่งทางบก ว่าด้วยการบริหาร และดำเนินกิจการสถานีขนส่งผู้โดยสารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นฯ กำหนดไว้แต่เพียงให้องค์กร

^๑ข้อ ๔ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ดำเนินงานสถานีขนส่งผู้โดยสารต้องปฏิบัติให้เป็นไปตาม บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ และต้องดำเนินการให้เป็นไปตามระเบียบ ประกาศ คำสั่ง ที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการสถานีขนส่งผู้โดยสารไม่ว่าจะออกโดยกรมการขนส่งทางบกหรือหน่วยงานอื่น ตลอดจนต้องบริหารจัดการงานสถานีขนส่งให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในระเบียบนี้

^๒ข้อ ๑๙ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องจัดเก็บค่าบริการสถานีขนส่งให้เป็นไปตามอัตรา ที่คณะกรรมการควบคุมการขนส่งทางบกกลางกำหนด

ปกครองส่วนท้องถิ่นต้องจัดเก็บค่าบริการสถานีขนส่งให้เป็นไปตามอัตราที่คณะกรรมการควบคุมการขนส่งทางบกกลางกำหนด โดยกรมการขนส่งทางบกได้ออกประกาศกรมการขนส่งทางบก เรื่อง การกำหนดอัตราค่าบริการสถานีขนส่งและระเบียบปฏิบัติการใช้สถานีขนส่ง ลงวันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๓๓ กำหนดไว้เฉพาะอัตราค่าบริการที่ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่ง จะต้องชำระให้แก่สถานีขนส่งผู้โดยสารสำหรับการเดินทางในอัตราค่าบริการต่อคันต่อเที่ยวเท่านั้น อีกทั้งข้อ ๕^๓ และข้อ ๖^๔ แห่งระเบียบกระทรวงคมนาคม ว่าด้วยการรับจ่ายเงินค่าบริการสถานีขนส่ง กรมการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๓๒ กำหนดให้ค่าบริการสถานีขนส่งจำนวนเก้าประเภทที่ถือเป็นเงินรายรับอันเกิดจากการดำเนินกิจการสถานีขนส่งผู้โดยสารที่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน ในอัตราร้อยละ ๒๕ ของจำนวนเงินที่ได้รับทั้งสิ้นนั้น เป็นระเบียบที่ออกตามความในมาตรา ๒๔^๔ วรรคห้า แห่งพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๐๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติวิธีการ

“ข้อ ๕ ในระเบียบ

“ค่าบริการสถานีขนส่ง” หมายความว่า บรรดาเงินรายรับที่เกิดจากการดำเนินกิจการสถานีขนส่งผู้โดยสาร ซึ่งมีดังนี้

- (๑) เงินรายรับค่าบริการใช้สถานีขนส่งตามประกาศกรมการขนส่งทางบก
- (๒) เงินส่วนลดจากการใช้โทรศัพท์สาธารณะ
- (๓) เงินรายรับจากการจัดให้มีบริการห้องสุขา
- (๔) เงินรายรับจากการจัดให้มีบริการจำหน่ายสินค้าเบ็ดเตล็ดและเครื่องดื่ม
- (๕) เงินรายรับจากการจัดให้มีบริการรับฝากสิ่งของ
- (๖) เงินรายรับจากการจัดให้มีรถรับจ้าง
- (๗) เงินรายรับค่าบริการจอดรถรับจ้าง
- (๘) เงินรายรับค่าบริการรถเข็นขนสัมภาระสิ่งของ
- (๙) เงินรายได้อื่น ๆ ซึ่งต้องขอตกลงกับกระทรวงการคลังเป็นกรณี ๆ ไป

“ข้อ ๖ ค่าบริการสถานีขนส่ง” ให้นำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดินในอัตราร้อยละ ๒๕ ของจำนวนเงินที่ได้รับทั้งสิ้น เว้นแต่จะได้รับความตกลงกับกระทรวงการคลังเป็นอย่างอื่น

“มาตรา ๒๔ บรรดาเงินที่ส่วนราชการได้รับเป็นกรณีพิเศษ ไม่ว่าจะได้รับตามกฎหมายหรือระเบียบข้อบังคับ หรือได้รับชำระตามอำนาจหน้าที่หรือสัญญา หรือได้รับจากการให้ทรัพย์สิน หรือเก็บดอกผลจากทรัพย์สินของราชการ ให้ส่วนราชการที่ได้รับเงินนั้นนำส่งคลังตามระเบียบหรือข้อบังคับที่รัฐมนตรีกำหนด เว้นแต่จะมีกฎหมายกำหนดเป็นอย่างอื่น

ส่วนราชการใดได้รับเงินที่มีผู้มอบให้โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ส่วนราชการนั้นใช้จ่ายในกิจการของส่วนราชการนั้นก็ดี หรือได้รับเงินที่เกิดจากทรัพย์สินซึ่งมีผู้มอบให้เพื่อหาดอกผลใช้จ่ายในกิจการของส่วนราชการนั้นก็ดี ให้ส่วนราชการนั้นจ่ายเงินหรือก่องหนผู้กักหนายในวงเงินที่ได้รับนั้นได้ และไม่ต้องนำส่งคลัง

ในกรณีส่วนราชการได้รับเงินตามโครงการช่วยเหลือหรือร่วมมือกับรัฐบาลต่างประเทศ องค์การสหประชาชาติ ทบวงการชำนัญพิเศษแห่งสหประชาชาติ องค์การระหว่างประเทศอื่นใด หรือบุคคลใด ไม่ว่าจะเป็เงินให้กู้หรือให้เปล่า รวมทั้งเงินที่ส่วนราชการได้รับสืบเนื่องจากโครงการช่วยเหลือหรือร่วมมือเช่นนั้น รัฐมนตรีจะกำหนดเป็นอย่างอื่นโดยไม่ต้องนำส่งคลังก็ได้

รัฐมนตรีจะอนุญาตให้ส่วนราชการที่ได้รับเงินในกรณีต่อไปนี้ นำเงินนั้นไปใช้จ่ายโดยไม่ต้องนำส่งคลังก็ได้ คือ

(มีต่อหน้าถัดไป)

งบประมาณ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๑๗ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อกำหนดให้อัตราค่าบริการสถานียชนสงเคราะห์ที่ได้รับอนุมัติจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง อันได้แก่ บรรดาเงินรายรับที่เกิดจากการดำเนินกิจการสถานียชนสงเคราะห์ผู้โดยสาร ถือเป็นรายรับที่ไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดินเท่านั้น มิได้เป็นระเบียบที่กำหนดเกี่ยวกับประเภทของเงินรายรับที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถจัดเก็บได้จากการประกอบกิจการสถานียชนสงเคราะห์ผู้โดยสารแต่อย่างใด

สำหรับข้อโต้แย้งที่ว่า การเรียกเก็บค่าบริการได้แต่เฉพาะที่คณะกรรมการควบคุมการขนส่งทางบกกลางกำหนดอัตราไว้ นั้น เมื่อพิจารณามาตรา ๑๑๕ วรรคสอง^๗ แห่งพระราชบัญญัติการขนส่งทางบกฯ แล้ว จะเห็นว่า อธิบดีกรมการขนส่งทางบกมีอำนาจที่จะกำหนดค่าบริการในการดำเนินการของสถานียชนสงเคราะห์ในเรื่องใดก็ได้ แต่ต้องไม่เกินอัตราที่คณะกรรมการควบคุมการขนส่งทางบกกลางกำหนดเท่านั้น มิได้ให้อำนาจคณะกรรมการควบคุมการขนส่งทางบกกลางเป็นผู้กำหนดค่าบริการทุกชนิด เรื่องใดที่คณะกรรมการควบคุมการขนส่งทางบกกลางเห็นควรกำหนดอัตราขึ้นสูงไว้ คณะกรรมการควบคุมการขนส่งทางบกกลางย่อมออกประกาศกำหนดอัตราสูงสุดได้ตามที่เห็นสมควร เรื่องใดไม่เป็นการสมควรที่จะต้องกำหนดอัตราขึ้นสูง ผู้มีอำนาจย่อมกำหนดอัตราค่าบริการได้ตามที่เห็นสมควร ดังจะเห็นได้ว่ากรมการขนส่งทางบกก็ได้เรียกเก็บค่าบริการนอกเหนือจากที่คณะกรรมการควบคุมการขนส่งทางบกกลางได้กำหนดอัตราขึ้นสูงไว้ เช่น ค่าบริการห้องสุขา ค่าบริการที่จัดให้มีการจำหน่ายสินค้าเบ็ดเตล็ดและเครื่องดื่ม ทั้งนี้ ตามข้อ ๕^๘ แห่งระเบียบกระทรวงคมนาคม ว่าด้วยการรับจ่ายเงินค่าบริการสถานียชนสงเคราะห์ กรมการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๓๒

เมื่อปรากฏข้อเท็จจริงว่า คณะกรรมการควบคุมการขนส่งทางบกกลางได้กำหนดเฉพาะอัตราค่าบริการในการใช้สถานียชนสงเคราะห์ตามประกาศกรมการขนส่งทางบก เรื่อง การกำหนดอัตราค่าบริการสถานียชนสงเคราะห์และระเบียบปฏิบัติการใช้สถานียชนสงเคราะห์ นั้น และได้มีบทบัญญัติของกฎหมายใดกำหนดอัตราค่าบริการสถานียชนสงเคราะห์อื่นไว้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับ การถ่ายโอนภารกิจด้านการบริหารจัดการกิจการสถานียชนสงเคราะห์ผู้โดยสารจึงมีหน้าที่และอำนาจ

(ต่อจากเชิงอรรถที่ ๕)

(๑) เงินที่ได้รับในลักษณะค่าชดเชยความเสียหายหรือสิ้นเปลืองแห่งทรัพย์สินและจำเป็นต้องจ่ายเพื่อบูรณะทรัพย์สินหรือจัดให้ทรัพย์สินคืนมา

(๒) เงินรายรับของส่วนราชการที่เป็นสถานพยาบาล สถานศึกษา หรือสถานอื่นใดที่อำนวยความสะดวกอันเป็นสาธารณประโยชน์หรือประชาชนเคราะห์

(๓) เงินที่ได้รับในลักษณะผลพลอยได้จากการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ การจ่ายเงินตาม (๒) และ (๓) ต้องเป็นไปตามระเบียบที่ได้รับอนุมัติจากรัฐมนตรี และผู้อำนวยการ

^๗ต่อมาพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๓๔ ได้แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๔ วรรคห้า เป็นดังนี้ "การจ่ายเงินตาม (๒) และ (๓) ต้องเป็นไปตามระเบียบที่ได้รับอนุมัติจากรัฐมนตรีและผู้อำนวยการ ส่วนการจำหน่ายหุ้นและการซื้อหุ้นตาม (๔) ต้องเป็นไปตามระเบียบของกระทรวงการคลังที่ได้รับอนุมัติจากรัฐมนตรี" ซึ่งยังคงมีหลักการเช่นเดิม

มาตรา ๑๑๕ ๖๓๖

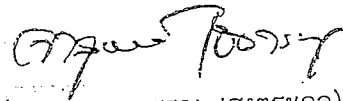
ให้อธิบดีมีอำนาจกำหนดค่าบริการในการดำเนินการของสถานียชนสงเคราะห์ไม่เกินอัตราที่คณะกรรมการควบคุมการขนส่งทางบกกลางกำหนด

๖๓๖

๖๓๖

โปรดดูเชิงอรรถที่ ๓, ข้างต้น

ในการบริหารและดำเนินกิจการที่เกี่ยวข้องกับสถานีขนส่งผู้โดยสาร รวมทั้งสามารถจัดหาประโยชน์
 ตอบแทนการใช้ประโยชน์ในทรัพย์สินจากอาคารสถานีขนส่งผู้โดยสารนั้น เพื่อนำมาบริหารจัดการ
 และพัฒนาส่งเสริมการดำเนินกิจการสถานีขนส่งผู้โดยสารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อไป
 ดังนั้น เมื่อเทศบาลนครลำปางมีหน้าที่และอำนาจในการบริหารจัดการสถานีขนส่งผู้โดยสาร
 จังหวัดลำปางแล้ว หากเทศบาลนครลำปางประสงค์จะจัดเก็บค่าเช่าช่องจำหน่ายตั๋วโดยสาร
 ภายในอาคารสถานีขนส่งผู้โดยสารจังหวัดลำปางจากผู้ประกอบการขนส่งและให้ตกเป็นรายได้
 จากทรัพย์สินของเทศบาล โดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๖๖ (๓)^๔ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล
 พ.ศ. ๒๔๙๖ ประกอบกับระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดหาประโยชน์ในทรัพย์สิน
 ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๓ แล้ว เทศบาลนครลำปางย่อมสามารถเรียกเก็บ
 ค่าเช่าช่องจำหน่ายตั๋วโดยสารภายในอาคารสถานีขนส่งผู้โดยสารจังหวัดลำปางให้เหมาะสม
 และถูกต้องตามที่กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกำหนดได้

(นางสาวจรรวณ เสงตระกุล)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เมษายน ๒๕๖๒

^๔มาตรา ๖๖ เทศบาลอาจมีรายได้ดังต่อไปนี้

๑. ค่าเช่า

๑.๑

(๓) รายได้จากทรัพย์สินของเทศบาล

๑.๑

๑.๑